

Sosiaali- ja terveysvaliokunta 15.3.2016 klo 10

HE 15/2016 Tupakkalaiksi

Hallituksen esityksellä pyritään ehkäisemään tupakkatuotteiden käytön aloittamista ja nikotiiniriippuvuuden syntymistä sekä edistämään tupakkatuotteiden käytön lopettamista ja suojaamaan väestöä tupakansavun haitoilta. Hallituksen esitys on pääosin kannatettava. Kuntaliitolla ei ole huomautettavaa tupakkatuotedirektiivin täytäntöönpanoon liittyviin lakimuutoksiin. Myös myyntiä, myyntilupaa ja hallussapitoa koskevien rajoitusten tiukentaminen on kannatettavaa tupakkalain tavoitteiden saavuttamiseksi.

Viranomaisten määräämät tupakointikiellot parvekkeille ja asuntoihin

Lakiluonnoksessa esitetään kunnalle velvoitetta määrätä tupakkalain nojalla tupakointikieltoja asunto-osakeyhtiöiden hakemuksesta huoneistojen parvekkeille ja jopa asuintiloihin. Vaikka parveketupakointikieltojen hakeminen on rajattu asunto-osakeyhtiöille ja kiellon määrääminen on pyritty tekemään viranomaisen kannalta kevyeksi toimenpiteeksi, Kuntaliitto pitää esitetyn kaltaista menettelyä ongelmallisena eikä kannata parveketupakointikieltojen määräämistä ja valvontaa säädettäväksi viranomaiselle. Tupakointikieltohakemusten käsittely kunnassa lisää viranomaisten työtä ja on ristiriidassa tehtävien ja velvoitteiden vähentämisen kanssa. Kuntaliitto esittää että viranomaisten asettamien tupakointikieltojen sijaan parveketupakointia vähennetään aktiivisesti yhtiöjärjestysten ja vuokrasopimusten avulla. Savuttomuus tulisi olla lähtökohtaisesti vaatimuksena vuokrasopimuksissa. Näillä menettelyillä vaikutettaisiin yleisesti asenteisiin ja vähennettäisiin entisestään tupakoinnin sosiaalista hyväksyttävyyttä sen sijaan että luotaisiin viranomaiselle mahdoton valvontatehtävä. Myös hallitusohjelmassa korostetaan normien purkamista ja sääntelyn vähentämistä.

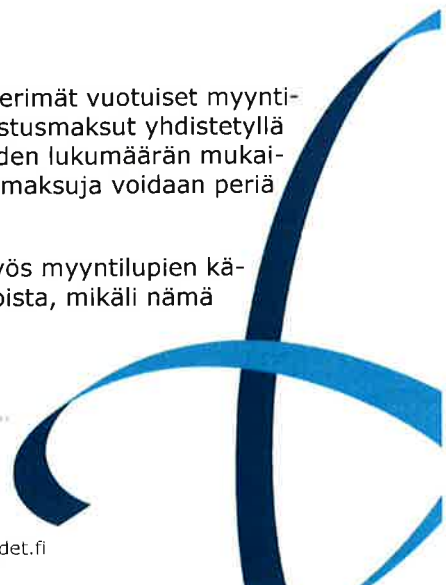
Parveketupakointikiellon rikkominen ei olisi esityksen mukaan rangaistavaa, mutta kieltoa voitaisiin tehostaa uhkasakolla. Lakiluonnoksessa esitetty uhkasakkomenettely ei sovellu parveketupakointiin kaavailtuihin pysyviin kielloihin, sillä uhkasakkolain mukaan asetettu uhka on voimassa vain 2 vuotta.

Kuntaliitto pitää erittäin ongelmallisena myös sisälle asuintiloihin annettavia tupakointikielloja. On erittäin vaikea arvioida ja selvittää onko rakenteiden korjaamisella tai muuttamisella pyritty haittaa kohtuudella ehkäisemään. Toisaalta myös asuintiloihin annetun tupakointikiellon valvonta on mahdotonta.

Valvontamaksut

Tupakkalain muutoksella ollaan korvaamassa kuntien aiemmin perimät vuotuiset myyntiluvan valvontamaksut ja valvontasuunnitelmaan sisältyvät tarkastusmaksut yhdistetyllä valvontamaksulla, jota peritään tupakan myynnistä myyntipisteiden lukumäärän mukaisesti. Siirtymäsäännöksen mukaan uuden lain mukaisia valvontamaksuja voidaan periä vuoden 2017 alusta. Kuntaliitto pitää esitystä kannatettavana.

Kunnan tulee voida periä esitetyn mukaisesti erikseen maksu myös myyntilupien käsittelystä sekä asunto-osakeyhtiöille annettavista tupakointikielloista, mikäli nämä säädetään kunnan tehtäväksi.

Tupakkalain valvonta on osa ympäristöterveydenhuoltoa ja parhaillaan käydään keskustelua siitä, tulisiko valvonta hoitaa kuntatasolla vai maakunnassa. Kuntaliitto ei pidä tarpeellisena viranomaisten valvontatehtävien lisäämistä tupakkalain osalta riippumatta siitä, kumpi tahoo vastaa jatkossa valvonnasta.

SUOMEN KUNTALIITTO

Tarja Hartikainen
erityisasiantuntija, ympäristöterveys